

Mi lett volna, ha...?
Az oligarchák világa

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

10. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Püspöki Péter

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	15-16 évesek
Ajánlott időkeret	45 perc
A modul közvetlen célja	A tanulók az Árpád-ház kihalását követő zavaros időszak eseményeinek megismerésén keresztül ismerjék fel a hatalmi csoportok tetteiben megmutatkozó egyéni érdekek és a politikai meghatározottság közötti összefüggéseket.
A modul témái, tartalma	Témák: Társadalom – állam, hatalom; konfliktus – dilemmahelyzet, szembefordulás a hatalommal, háború; erkölcs és jog – törvények Tartalom: Csak Máté tevékenységének vizsgálata különböző szemelvények segítségével. 5-6 fős munkacsoportokban dolgozva közös válaszkérés három „Mi lett volna ha...?” típusú kérdésre.
Megelőző tapasztalat	Magyarország története – az Árpád-ház kihalása és a feudális anarchia
Ajánlott továbbhaladási irány	Magyarország története – Károly Róbert tevékenysége
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információfeldolgozás, problémaazonosítás, kreativitás Társas kompetenciák: kommunikációs készségek, véleményalkotás, együttműködés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: történelem Modulokhoz: Róma vagy Bizánc (szka210_02)

Módszertani ajánlás

A foglalkozás otthoni előkészítő munkát követően egy tanórát vesz igénybe. Az órát megelőzően házi feladatként kérjük a tanulóktól, hogy olvassák el a D1 melléklet szövegeit.

Az óra lebonyolításának különleges téréngénye nincs. A megvalósítás során minimálisan szükséges eszközök: papír, toll, tanulói mellékletek. A foglalkozásban egyéni, páros, kis csoportos, egész csoportos és frontális szakaszok váltakoznak. Ezek gördülékeny koordinálása

mind a pedagógustól, mind a tanulóktól megköveteli a kooperatív munkában való alapszintű jártasságot. (Nem meglepő, ha kezdetben a csoportszervezés is nehézséget okoz. A pedagógusnak tudatában kell lennie, hogy ezt is tanulniuk kell a diákoknak. Ha látható nehézséget okoz a csoportok kialakítása, érdemes – valamilyen erre időt engedő tanóra keretében – játékos keretek között gyakoroltatni ezt a tevékenységet, például különböző szempontok alapján történő csoportalakító versenyjátékokkal.) A csoportalakítás során differenciált csoportokat hozunk létre. A tapasztalatok szerint az ilyen csoportokban a leghatékonyabb az egymástól való tanulás.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Útmutató az óra megvalósításához

Tanulói segédletek

D1 – Az Árpád-ház kihalása után (szemelvények)

A kétoldalas lapból minden tanulónak kell kapnia egyet.

D2 – Az Árpád-ház kihalása után (páros feladatlap a szövegek tartalmának feldolgozásához)

A lapból annyi példányt kell készíteni, amennyi a tanulók létszámának a fele.

D3 – Mi lett volna, ha III. András szemet huny Csák Máté terjeszkedése fölött, és nem fordul szembe vele? (csoportos feladatlap és szöveges segédlet)

A szövegekből az ezzel a témával foglalkozó csoport minden tagja számára sokszorosítani kell egy példányt. A feladatlapból elegendő csoportonként egy darabot másolni.

D4 – Mi lett volna, ha II. Vencel 1304-ben a szent korona birtokában személyesen jelenti be igényét a magyar trónra, és távollétében Csák Mátét Magyarország kormányzójává emeli? (csoportos feladatlap és szöveges segédlet)

A szövegekből az ezzel a témával foglalkozó csoport minden tagja számára sokszorosítani kell egy példányt. A feladatlapból elegendő csoportonként egy darabot másolni.

D5 – Mi lett volna, ha a rozgonyi csata után Csák Máté megállapodást ajánl Károly Róbertnek, amelyben ígéretet tesz arra, hogy a tartózkodik a további területi terjeszkedéstől cserében tartományja jelenlegi határainak sérthetlenségéért? (csoportos feladatlap és szöveges segédlet)

A szövegekből az ezzel a témával foglalkozó csoport minden tagja számára sokszorosítani kell egy példányt. A feladatlapból elegendő csoportonként egy darabot másolni.

D6 – Értékelő lap a szakmai beszámolók értékeléséhez
A lapból minden tanuló számára másolni kell egy példányt.

D7 – Értékelő lap a saját csoport munkájának értékeléséhez
A lapból minden csoport számára másolni kell egy példányt.